



5.12.2012

Pohjois-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän kokous 2/2012

Aika: 23.11.2012 klo 13.00 –15:35
Paikka: Technopolis, kokoustila Auditorio, Kuopio
Läsnä: Osallistujat liitteessä 1.

1. Kokouksen avaus

Yhteistyöryhmän (YTR) puheenjohtaja Jari Mutasen avasi kokouksen ja toivotti jäsenet tervetulleiksi kokoukseen. Todettiin läsnäolijat (liite 1).

2. Järjestäytyminen

Kokouksen puheenjohtajana toimi yhteistyöryhmän puheenjohtaja Jari Mutanen sekä sihteerinä Vuokko Mähönen. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Seppo Laitila ja Riitta Lappalainen.

3. Pohjois-Savon vesienhoitotyöryhmien kokouskuulumiset

Alueelliset vesienhoitoryhmät ovat kokoontuneet kuluvan vuoden aikana maakunnissa eri teemoilla. Paikalla olevat ryhmien edustajat kertoivat ryhmien kuulumiset.

Iisalmen reitti

Ryhmän puheenjohtaja Eero Pulkkinen kertoi ryhmän kokoontuneen kuluneen vuoden aikana kahdesti. Teemoina ovat olleet vesistöjen kunnostushankkeet ja Talvivaara. Erityisesti kaivosyhtiö Talvivaara Oy mahdollinen laajennus on ryhmäläisiä puhuttanut. Ryhmä pyrkii kokoontumaan seuraavan kerran joulukuun aikana.

Nilsian ja Juojärven reitti

Ryhmä on kokoontunut vuoden aikana kolme kertaa. Teemoina ovat olleet vesistöjen kunnostus, maatalous sekä pistekuormitus ja velvoitetarkkailuohjelmat. Ryhmä on vierailut mm. YARA:n Siilijärven tehtaalla.

Kallaveden-Sorsaveden alue

Ryhmä on kokoontunut tänä vuonna yhden kerran. Ryhmän puheenjohtaja Jukka Koski-Vähälä kertoi kokoontumisen teemoina olleen teollisuus sekä yhdyskuntajätevedenpuhdistamot. Myös Talvivaaran kaivostoiminta on puhuttanut ryhmäläisiä.

Rautalammin reitin ryhmä ja Pohjavedet -ryhmä

Ryhmät eivät ole kokoontuneet viime aikoina, mutta kokoontuvat tarvittaessa.

4. Hankkeiden tilannekatsaus

Ravinnehävikit euroiksi (RAE) –hanke

Hankkeen projektipäällikkö Arja Ruokojärvi kertoi tilannekatsauksen hankkeen toiminnasta. Hanke on järjestänyt useita koulutuspäiviä, työnäytöksiä sekä opintoretkeä kolmen maakunnan alueella. Tilakohtaisia tilakäyntejä, joita tekevät ProAgrian neuvojat, on sovittu Pohjois-Savossa yhteensä 79 tilalle. Hankkeessa tutkitaan ja kehitetään uusi menetelmiä vesistökuormituksen vähentämiseksi sekä ravinteiden hyödyntämisen tehostamiseksi yhteistyössä MTT:n Halolan tutkimusaseman kanssa. Tutkimustuloksia saadaan mm. nurmikasvuston poiston optimoinnista, lannan syyslevityksen vaikutuksista ja kasvidiagnostiikasta.

Hajajätevesi neuvonta –hanke

Hankkeen projektipäällikkö Mikko Laakso kertoi hankkeen toiminnasta ja tavoitteista. Kiinteistökohtaisia, ilmaisia neuvontakäyntejä, jotka perustuvat vapaaehtoisuuteen, on tehty vuoden aikana yhteensä 297 kpl. Lisäksi annetaan yleisneuvontaa ja osallistutaan erilaisiin tapahtumiin. Saatu palaute tilakäynneistä on ollut positiivista ja se on koettu tarpeelliseksi. Hanke toteutetaan Jätekuukko Oy:n ja Pohjois-Savon Martat ry:n kanssa ja se antaa neuvontaa Kuopion alueella. Ensi vuonna Nilsiä liittyy Kuopioon, jolloin hankealue laajenee. Tavoitteena on, että hanke jatkaisi toimintaansa vuoteen 2016 ja hankealue laajenisi vuoden 2014 alusta lukien myös Kuopion ympäristökuntiin.

Lake Admin hankkeen esittely

Projektikoordinaattori Ville Matikka LakeAdmin hankkeesta esitteli kansainvälistä vesistökuunnostusten hyviä käytäntöjä edistävää hanketta. Hankkeeseen osallistuu kaikkiaan 10 eri maata. Hanketta koordinoi Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja viestinnästä vastaa Savonia AMK. Hankkeessa jäsenmaat tutustuvat eri maiden vesistökuunnostuskäytäntöihin sekä laativat maittain valituille kohdealueille vesistökuunnostusten täytäntöönpanosuunnitelmat. Iisalmen reitti on valittu hankkeen yhdeksi kohdealueeksi. Hankkeen toimiaika on vuoden 2014 loppuun saakka.

Keskustelua yleisesti hankkeista:

- LakeAdim hankkeessa tulisi selvittää mitä toimenpiteitä/tuotteita voidaan kilpailuttaa omaehtoisessa vesistökuunnostuksessa.
- RAE hankkeessa tulisi selvittää eri nautalajien (esim. maatiaislajit) lantapitoisuuksien eroja ja hyödyntämistä peltolannoituksessa.
- RAE hankkeen tutkimuksissa tulee voida hyödyntää olemassa olevia maaperän viljavuustietoja sekä tutkimustietoa fosforin liikkuvuudesta maaperässä.
- Ravinneomavaraisuusajattelua tulisi edelleen kehittää ja tuotantotilamittakaavassa pyrkiä ravinteiden suljettuun kiertoon.
- RAE hankkeen tilakäynnit on kohdennettu nyt nautatiloille, voiko myös muita kotieläintiloja ottaa mukaan, esim. hevostiloja.
- Jäteneuvonnan merkitys korostuu lähivuosina, sillä säädösten mukaiset käsittelyjärjestelmät tulee olla tiloilla käytössä vuoteen 2016 mennessä.
- Neuvontaa ei ole kohdistettu kiinteistöille, joilla on jo asianmukainen jätevesijärjestelmä tai alueille, joilla on jo olemassa oleva viemärintiverkosto.

5. Vesienhoidon suunnittelun ajankohtaiset asiat

Veli-Matti Vallinkoski esitteli vesienhoidon suunnittelun ajankohtaisia asioita mm. vesimuodostumien rajaamiseen ja ensimmäisen suunnittelukauden toimenpiteiden toteuman seurantaan ja raportoimiseen liittyen.

Toimenpiteiden toteutuminen (raportointi, avaintoimenpiteet)

Suomen tulee raportoida EU:lle vesienhoidon toimenpiteiden toteutumisesta kuluvan vuoden joulukuussa. Ennen raportointia alueelliset ELY -keskukset tallentavat kaikki toteutuneet toimenpiteet tietojärjestelmään. Tallennusten pohjalta laaditaan kutakin vesienhoitoaluetta koskeva toteumaraportti (22.12.2012) sisältäen avaintoimenpiteiden osalta tarkemmat selvitykset.

Kuuleminen työohjelmasta, aikatauluista ja keskeisistä kysymyksistä

Vesienhoidon työohjelma ja tulevan kauden keskeiset vesiensuojelukysymykset ovat parhaillaan kuultavana. Kuulemisaineisto on lähetetty ainoastaan kuntiin ja se on saatavana sähköisesti Internet-sivustolta: www.ymparisto.fi/psa/vesienhoito.

Vuoksen vesienhoidon keskeisiksi kysymyksiksi Etelä-Savon ELY -keskuksen kokoaman raporttiin on nostettu seuraavat asiat: hyvää paremmassa tilassa olevien vesistöjen tilan turvaaminen, hajakuormituksen vähentäminen, pistekuormittajien aiheuttamien päästöjen hallinta, vesielinympäristöjen parantaminen, pohjavesien turvaaminen, ilmastonmuutoksen vesistövaikutuksiin varautuminen ja vesienhoidon toimeenpanon turvaaminen. Myös rehevien järvien sisäinen kuormitus ja laivaliikenteen onnettomuusriskit on koettu tärkeiksi.

Kymi-Suomenlahden vesienhoidon keskeisiksi kysymyksiksi Uudenmaan ELY-keskuksen toimesta on koottu mm. seuraavat asiat: Maatalouden toimenpiteiden toteutus, metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen, vesienhoidon parempi huomioiminen kaavoituksessa, vesielinympäristöjen parantaminen ja turvetuotannon päästöjen hallintaan.

Lausuntoja on saapunut Pohjois-Savon ELY -keskukseen tähän mennessä varsin vähän. Ryhmän puheenjohtaja kannusti antamaan palautetta luonnoksesta sekä kommentoimaan erityisesti seuraavan suunnittelukauden toteutusta, vesiensuojelun toimenpiteitä ja rahoituksen järjestämistä uusilla ideoilla esim. tuotekampanjoinnin avulla.

Keskustelua kuulemisesta:

- YTR:n antamat kommentit luonnoksesta eivät näy lausunnolla olevasta asiakirjasta, onko asiat huomioitu?
- Sidosryhmien välinen yhteistyö toimenpiteiden toteutumisessa on tärkeää, uusia ideoita kaivataan lisää
- Toimenpiteiden toteutuksen seurannassa käytetyt avaintoimenpiteet on määritetty epäselvin perustein. Vesienhoitoalueen tarpeisiin ei ole panostettu riittävästi.

Pintavesien rajaaminen, tyypittelyn tarkistukset

Ensimmäisen kauden vesienhoitosuunnitelmien tarkistaminen sekä suunnitelman valmistelu hoitokaudelle 2016 -2021 on aloitettu vesimuodostumien rajausten ja tyypittelyn tarkistamisella. Vesimuodostumien määrä lisääntyi tarkasteluissa yhteensä 122 järvellä (2011; 292 kpl) ja 10 (2011; 84 kpl) joella sekä kolmella uudella järvellä vesimuodostumien jakamisen vuoksi. Yhteensä tarkasteltavia kohteita Pohjois-Savossa on tällä hetkellä 501 kpl.

Pintavesien luokittelu jatkuu maaliskuuhun 2013 saakka ja luokittelutyö perustuu pääosin vuosien 2006 -2012 aineistoihin. Ekologiseen luokitteluun vaikuttavat mm. vertailuvesien uudet seuranta-aineistot ja tutkimuksen tuoma uusi tieto sekä uudet biologiset muuttuja-arvot kuten esimerkiksi rantavyöhykkeen pohjaeläimet ja päällyslievät. Fysikaalis-kemialliseen luokitteluun ei ole tulossa suuria muutoksia.

Kaikille 170 pohjavesialueelle Pohjois-Savossa tehdään riskinarviointi, jossa arvioidaan ihmistoiminnasta aiheutuvat riskit. Alustaville riskialueille suoritetaan tarkempi - määrällisen ja kemiallisen tilan arviointi ja sen mukaisesti luokittelu joko hyvään tai huonoon tilaan.

Keskustelua rajauksista ja tyypittelystä:

- pienet vesistökuunnostusta tarvitsevat kohteet tulee myös huomioida tarkastelussa
- ohjaako muodostumien valinta kunnostukseen käytettävän rahoituksen kohdentamista?
- terveyden ja hyvinvointilaitoksen keräämää tietoa EU-uimarantojen seurannoista voisi jatkossa hyödyntää tehokkaammin kuormitustietojen ja laatuarvioinnin kautta.

6. Muut asiat

Ryhmällä ei ollut muita asioita käsiteltävänä.

7. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous on 7.5.2013. Kokouspaikka ilmoitetaan myöhemmin.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:35

Puheenjohtaja

Jari Mutanen

Sihteeri

Vuokko Mähönen

Olemme lukeneet tämän pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulun mukaiseksi.

Kuopiossa

5.12.2012

Riitta Lappalainen

Seppo Laitila

Pohjois-Savon vesienhoidon suunnittelun yhteistyöryhmän kokous 2/2012

	läsnä (x)
Helvi Heinonen-Tanski, Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry Laatikainen Tarja, Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry	x
Hiltunen Juha, Metsäkeskus Pohjois-Savo Laitinen Jarmo, Metsäkeskus Pohjois-Savo	x
Hujala Jukka, Metsänomistajien Liitto Järvi-Suomi ry Kainulainen Pentti, Metsänomistajien Liitto Järvi-Suomi ry	x
Huttunen Arvi, Kiuruveden metsänhoitoyhdistys Ruotsalainen Ari, Kiuruveden metsänhoitoyhdistys	
Hyvärinen Jari, Geologian tutkimuskeskus (GTK) Eskelinen Anu, Geologian tutkimuskeskus (GTK)	
Kankkunen Paavo, Etelä-Kallaveden kalastusalue Mononen Jarmo, Pohjois-Savon kalatalouskeskus ry	
Tuukka Tuominen, Kaavin ja Juankosken kunta Saario Harri, Kaavin ja Juankosken kunta	x
Kokkarinen Eero, Pohjois-Savon Vapaa-ajankalastajapiiri ry Keurulainen Aarne, Pohjois-Savon Vapaa-ajankalastajapiiri ry	x
Koski-Vähälä Jukka, Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys ry	x
Krooks Karita, Keski-Savon ympäristötoimi Turunen Timo, Leppävirran kunta	x
Korhonen Jouko, Kaavi kunta Airaksinen Janne, Nilsiä kunta	x
Laamanen Kirsi, Kuopion Vesi Liikelaitos Stjerna Marja, Kuopion Vesi Liikelaitos	
Laitila Seppo, Pohjois-Savon liitto Qvick Paula, Pohjois-Savon liitto	x
Lappalainen Riitta, Suonenjoen kunta Haatainen Tiina, Pielavesi ja Keitele ympäristötoimi	x
Launonen Eeva-Liisa, Itä-Suomen aluehallintovirasto (ISAVI), peruspalvelut, oikeusturva ja luvat – vastuualue Ahonen Ulla, Itä-Suomen aluehallintovirasto (ISAVI), peruspalvelut, oikeusturva ja luvat – vastuualue	x
Miettinen Iikka, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) Zacheus Outi, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)	x

Pohjois-Savon vesienhoidon suunnittelun yhteistyöryhmän kokous 2/2012

Olander Ulla-Maija, StoraEnso Oyj Kovanen Juha, Powerflute Savon Sellu	x
Rossi Anu, ProAgria Pohjois-Savo Valta Antti, ProAgria Pohjois-Savo	x
Pulkkinen Eero, Iisalmen kaupunki Koukkari Erkki, Vieremän kunta	x
Pulkkinen Eila, kaupunkiympäristön palvelualue Rissanen Päivi, kaupunkiympäristön palvelualueen kt -suunnittelu	
Pyykkönen Ari, Pohjois-Savon, kalatalouskeskus ry Keinonen Tuula, Pohjois-Savon, kalatalouskeskus ry	x
Räsänen Juhani, Iisalmen kaupunki Mykkänen Eero, Lapinlahden kunta	
Ruokojärvi Arja, RAE -hanke	x
Räsänen Juha, Savon Voima Oyj Mäkeläinen Pentti, Pohjois-Karjalan Sähkö Oy	
Saarelainen Arja, Siilinjärven kunta Kainulainen Ari, Siilinjärven kunta	x
Savolainen Juhani, MTK Pohjois-Savo Kauhanen Jari, MTK Pohjois-Savo	
Savolainen Tuure, Rautalammin kunta Soininen Juha, Vesannon kunta	
Tenhunen Pekka, Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry Ihantola Risto, Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry	
Torpström Heikki, Vapo Oy Energia Tähtinen Petri, Vapo Oy Energia	
Valta Helena, Ylä-Savon Vesi Oy Juntunen Sari, Ylä-Savon Vesi Oy	x
Veteli Martti, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä. Tukiainen Helena, Lapinlahden kunta	x
Virkajärvi Perttu, MTT Maaninka Räty Mari, MTT Maaninka	x

Pohjois-Savon vesienhoidon suunnittelun yhteistyöryhmän kokous 2/2012

Torssonen Jouni, Yara Suomi Oy Leena Huttunen, Yara Suomi Oy	x
Takkunen Timo, Pohjois-Savon ELY – keskus, E-vastuualue Lehtonen Irja, Pohjois-Savon ELY – keskus, E-vastuualue	x
Vallinkoski Veli-Matti, Pohjois-Savon ELY – keskus, Y-vastuualue	x
Miettinen Tuulikki, Pohjois-Savon ELY – keskus, Y-vastuualue	x

Muut osallistujat:

Juhani Huovila, Pohjois-Savon ELY – keskus, Y-vastuualue	x
Mikko Laakso, Jätekukko Oy	x
Ville Matikka, Savonia AMK	x
Sylvi Hassinen, Pohjois-Savon ELY – keskus, Y-vastuualue	x
Antti Kanninen, Pohjois-Savon ELY – keskus, Y-vastuualue	x
Jarmo Siekkinen, Pohjois-Savon ELY – keskus, Y-vastuualue	x
Vuokko Mähönen, Pohjois-Savon ELY – keskus, Y-vastuualue	x